

MARTIN ŠRAJER / 24. 6. 2021

Až přijde kocour

První filmy Vojtěcha Jasného stejně jako zbytek dobové produkce oslavovaly budování socialismu. Jednalo se o dokumenty, které jeden z prvních absolventů FAMU od konce čtyřicátých let tvořil v tandemu s Karlem Kachyňou. Během zájezdu s Armádním uměleckým souborem například natočili několik optimistických portrétů života v Číně.

Jasného samostatným hraným debutem byl snímek z vojenského prostředí *Zářijové noci* (1956) podle předlohy Pavla Kohouta. O rok později napsal první synopsi k moderní pohádce o touze a spravedlnosti *Až přijde kocour*. Na její realizaci ovšem došlo až v roce 1963.

Mezitím Jasný natočil poetickou *Touhu* (1958), kterou se poprvé nápadněji vydělil z domácí kinematografie padesátých let, a komediální *Procesí k panence* (1961). Obě díla předznamenal *Kocoura – Touha* svým lyrickým humanismem, *Procesí* humorem a satirickými tóny.

Příběh filmu *Až přijde kocour* je zasazen do malebného českého městečka (natáčení probíhalo v Telči), kam přijíždí kouzelník s artistkou Dianou a kocourem schopným odhalit skryté vlastnosti dospělých. Pod pronikavým pohledem magického zvířete se každý vybarvuje podle jeho pravého charakteru: lháři zfialovějí, milenci zčervenají, zloději zešedivějí...

Když je kouzelné zvíře uneseno lidmi s podlými úmysly, děti z místní školy se pouštějí do jeho záchrany.

Spoluautory scénáře byli Jiří Brdečka a představitel hlavní dvojrole moudrého vypravěče a kouzelníka Jan Werich. Pro něj šlo o první větší filmovou příležitost od pohádky *Byl jednou jeden král...* (1954). Nestárnoucí podobenství o pokrytecké morálce dodnes oslovuje diváky nejen Werichovou bodrostí, ale též obrazovým cítěním Vojtěcha Jasného.

Na výtvarném konceptu s režisérem úzce spolupracoval kameraman Jaroslav Kučera. Množství novátorských trikových scén, vyžadujících mimo jiné použití speciálních barevných líčidel, vedlo k prodloužení doby natáčení. Kučerovo čarování s barevným materiálem je zároveň předzvěstí neméně pozoruhodných optických triků, jež využije při natáčení filmů Věry Chytilové *Sedmikrásky* (1966) nebo *Ovoce stromů rajských jíme* (1969).

Jasného satirickou moralitu hýřící barvami i důvtipnými slovními obraty v květnu 1963 jako první zhlédli návštěvníci festivalu v Cannes. Porota mu společně s japonským filmem *Harakiri* (1962) udělila Zvláštní cenu. Oceněn byl rovněž Nejvyšší technickou komisí. V červenci následovalo uvedení v Locarnu.

V září 1963 Jasného féerie vstoupila do domácích kin. Do konce roku ji zhlédlo 1 310 291 československých diváků. Poselství a technické kvality *Kocoura* vysoko hodnotila také kritika.

Po roce 1968 se nicméně snímek oceňovaný doma i v zahraničí octl na seznamu pozastavených děl, jež neměla být nadále uváděna. Jasný ve vlasti ještě dokončil dlouho připravovanou historickou fresku *Všichni dobří rodáci*. Ta ovšem jeho československé působení na dlouho uzavřela. V roce 1970 odešel z politických důvodů do exilu.

Diváci nyní budou moct film zhlédnout v digitálně restaurované podobě, blížící se tomu, jak jej vidělo publikum v době premiéry. Snímek byl restaurován v laboratořích L'Immagine Ritrovata v italské Bologni pod dohledem Národního filmového archivu.

Za zdrojový obrazový materiál posloužil intermediát pozitivu uložený v Národním filmovém archivu. Zdrojem pro digitalizaci zvuku byly filmové kopie s magnetickým záznamem zvuku uložené ve Filмотека Narodowa – Instytut Audiowizualny a National Film Institute Hungary – Film Archive a originální negativ zvuku uložený v Národním filmovém archivu.

Premiéra digitálně restaurované verze filmu se uskuteční v červenci na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes.

Až přijde kocour (ČSSR 1963), režie: Vojtěch Jasný, scénář: Jiří Brdečka, Vojtěch Jasný, Jan Werich, kamera: Jaroslav Kučera, hudba: Svatopluk Havelka, hrají: Jan

Werich, Emília Vášáryová, Vlastimil Brodský, Jiří Sovák, Vladimír Menšík, Jiřina Bohdalová, Karel Effa, Vlasta Chramostová a další. Filmové studio Barrandov, 101 min.